

Rekruttere og beholde lærere i skole og barnehage — økt grunnbemanning og normer i barnehage og skole er viktig!

Denne vinteren har bemanning i barnehage og skole vært oppe til debatt gjentatte ganger. KS vil endre på normene. De vil gi kommunene større «fleksibilitet» til å endre bemanningen i skoler og barnehager. Uten pedagognorm eller lærernorm eksisterer det ingen lovpålagte føringer på minimumet av ansatte i barnehage eller skole. Budskapskampanjen KS har hatt denne vinteren handler om hvordan den demografiske utviklingen gjør det nødvendig å flytte midler fra barnehager og skoler, over til helse. Problemet er at skoler og barnehager allerede drifter på et økonomisk minimumsnivå, og etter minimums normer — og dette skaper utfordringer knyttet til å rekruttere og beholde lærere.

De ansattes kompetanse er en av de viktigste enkeltfaktorene for å utvikle gode barnehager. En utdannet barnehagelærer har den beste kompetansen i hvordan en støtter barn i deres kognitive, fysiske, språklige og emosjonelle utvikling. En kompetanse som kan utgjøre forskjellen for om et barn utvikler seg til å være i stand til å bli en fungerende deltager i samfunnet, eller ikke. Forskning viser at mange barnehagelærere ikke klarer å stå i yrket til de når pensjonsalder, og forlater yrket til fordel for andre yrker eller blir ufør. Mange oppgir at dette handler om å ikke ha nok tid eller at arbeidsvilkårene ikke gjør det mulig for de å stå i yrket. Tall viser at det med dagens pedagognorm allerede mangler 2800 barnehagelærere for å oppfylle dagens krav. Søkertallene til barnehagelærerutdanningene er dystre, og nesten 40% av søkerne som setter barnehagelærerutdanning som sitt førstevalg har forsvunnet i løpet av to år.

Et viktig tiltak for å snu denne utviklingen blir å sikre nok bemanning i barnehagene.

Skal barnehagelærere kunne følge opp alle barn, ta utgangspunkt i deres interesser og behov, og samtidig skape et innhold som utvider og beriker barnas livsverden, må personalet i barnehagen ha nok tid og kompetanse i å planlegge, gjennomføre og

vurdere barnehagens praksis. De må ha færre barn å ha ansvar for og flere å fordele arbeidsoppgaver mellom — og vi mener det eneste som kan sikre dette er en tydelig bemannings- og pedagognorm!

På lik linje med barnehagen, har også skolen utfordringer med å beholde og rekruttere lærere med riktig kompetanse. I skole er relasjonen mellom lærer og elev en avgjørende faktor både for trivsel og læring, men en god relasjon må bygges over tid. Dette krever en bemanning som gir rom for undervisning hvor samhandling, relasjonsbygging og læring går hånd i hånd. Lærernormen i skole er et minimum av ressurser. Vi mener den ikke bare må beholdes, men styrkes. Elevmassen er stadig mer kompleks, både med språk, atferd og tyngre diagnoser. Ikke alle har krav på enkeltvedtak, og da er det særs viktig å sikre en grunnressurs i klasserommet som ivaretar det aktuelle behovet til elevene.

Barn er samfunnets fremtidige kapital. Det er disse barna som etter hvert skal være de som sørger for samfunnets fremtid. Vi vet at utenforskap koster det norske samfunnet økonomisk, men ikke minst i form av tapt arbeidskraft også. For å forebygge utenforskap er tidlig innsats avgjørende. I tidlig innsats er både nok tid og kompetanse hos de ansatte avgjørende. Å være lærer i barnehage eller skole gir muligheter for en utrolig variert og givende arbeidshverdag, og mange lærere trives i yrket. Likevel ser vi utfordringene bl.a. med nok tid i arbeidshverdagen gjør at flere og flere lærere velger å forlate yrket, og færre søker seg til yrket. Å løse samfunnsutfordringene med demografisk utvikling med å flytte midler fra oppvekst til helse er et tiltak som vil få større negative konsekvenser på sikt.

Med en presset kommuneøkonomi og KS som reiser rundt med sin kampanje, hvor de setter oppvekst opp mot behovet for arbeidskraft i helse, er vi sterkt bekymret for at en større fleksibilitet i bemanning og normer vil bli sett på som nok en mulighet for ytterligere innsparing. Dette vil få store konsekvenser for bemanningsutfordringene og rekrutteringsutfordringene gjennom at arbeidsvilkårene presses mer! Kommunene sliter med de økonomiske rammene de blir gitt- og ser seg derfor nødt til å kutte,

også i lovpålagte oppgaver. Vi mener at de sentrale politikerne på Stortinget må følge opp med å være tydelige på at kvaliteten på oppveksttilbudet i alle kommuner må sikres. Det må i statsbudsjett og overføringer til kommunene komme tydelig frem at normene i barnehage og skole prioriteres og bør styrkes.

Årsmøtet i Utdanningsforbundet Sømna

03.04.25

Forslag til vedtak:

Politisk sak — rekruttere og beholde lærere i barnehage og skole godkjennes og sendes til politiske partier, KS, og fylkestyret